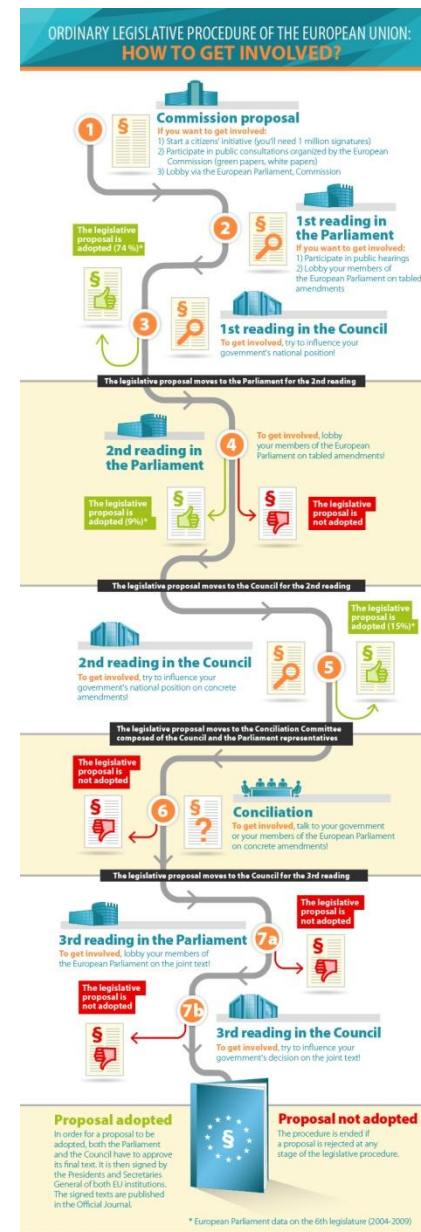

Latvijas interešu aizstāvība Eiropas Savienībā: labā prakse, izaicinājumi

Sabiedriskās politikas centra PROVIDUS pētnieces Ivetas Kažokas prezentācija konferencē „Latvijas intereses Eiropas Savienībā: vai zinām, ko aizstāvēt?”

Kādēļ par Eiropas Savienības jautājumiem ir grūti runāt vienlaikus dziļi, strukturēti un aizraujoši?

This visualisation was prepared in project "Shaping European Integration by being active home: Opportunities for the organized civil society to influence EU decision-making via national positions".

Europe for Citizens
The project is co-funded by the Europe for Citizens Programme of the European Union, with financial support from State budget programme 2013, administered by Society Integration Foundation.

	PROVIDUS un sadarbības partneru pētījumi par NVO iespējām ietekmēt nacionālās pozīcijas ES jautājumos	PROVIDUS un sadarbības partneru pētījumi par jauno ES dalībvalstu ietekmi uz ES lēmumu pieņemšanu
Pētījuma pamatjautājums	Cik liela loma ir ES dalībvalstu NVO nacionālo pozīciju izstrādē ES jautājumos?	Kā jaunās ES dalībvalstis ir integrējušās ES lēmumu pieņemšanas struktūrās?
Aptverto valstu loks	Padziļināti: Latvija, Polija, Čehija Vispārējs pārskats: vēl 7 ES dalībvalstis	Padziļināti: Latvija, Čehija, Polija, Bulgārija Vispārējs pārskats: citas ES jaunās dalībvalstis + Serbija, Melnkalne
Pētījuma norises laiks	2013.gads	Sākums: 2013.gads Noslēgums: 2014.gada pirmā puse
Rezultātu pieejamība	Jau pieejama internetā, PROVIDUS mājas lapā. Drukātā versija: tiks aizsūtīta interesentiem februārī (latviski un angliski)	Pamata atziņas (baseline study): jau pieejams internetā Padziļināti nacionālie ziņojumi un salīdzinošais ziņojums: 2014.gada laikā

Galvenie secinājumi: kā strukturēta šodienas prezentācija?

I Noskaņojumi

II Briseles līmenis

III Nacionālais līmenis

IV Ko būs secināt?

Šīs konferences fokuss – Latvija!

Noskaņojumi jaunajās dalībvalstīs par savas valsts dalību ES

Kartes avots: http://www.nationsonline.org/maps/countries_europe_map.jpg

Kas raksturīgs “jaunajai ” Eiropai iepretī “vecajai”?

Sabiedriskās domas aptaujas rāda, ka jaunajās dalībvalstīs pilsoņi ir optimistiskāk noskaņoti par Eiropas Savienību, kamēr vecajās dalībvalstīs – jūtas vairāk piederīgi Eiropai un iesaistīti lēmumu pieņemšanā!

Bet! Visi vienlīdz (ne)pārzina ES institucionālo uzbūvi ...

Vienkāršs “tests” par ES jautājumiem: 67% pareizas atbildes vecajās dalībvalstīs; 68% - jaunajās

(Eurobarometer 79, 2013.gada pavasara dati)

Uzticēšanās Eiropas Savienībai, ticība tās nākotnei

Jaunās dalībvalstis:

- Vairāk uzticas Eiropas Savienībai (vecās vidēji 34%, jaunās – 45%)
- Redz ES labākā gaismā (vecās vidēji 29%, jaunās – 34%)
- Optimistiskāk noskaņoti par ES nākotni (vecās vidēji 55%, jaunās – 60%)

(Eurobarometer 79, 2013.gada pavasara dati)

Piederība Eiropas Savienībai, spēja to ietekmēt

Jauno dalībvalstu pilsoņi:

- Mazāk jūtas piederīgi Eiropas Savienībai (vecās: 68%, jaunās – 62%);
- Pesimistiskāk vērtē savas spējas ietekmēt Eiropas Savienību (vecās: 33% uzskata, ka viņu balsij ir nozīme; jaunās – 24%);
- Pesimistiskāk vērtē savas dalībvalsts spējas ietekmēt Eiropas Savienību (vecajās: 44% uzskata, ka viņu valsts intereses tiek ņemtas vērā ES, jaunajās – 34%).

(Eurobarometer 79, 2013.gada pavasara dati)

Interesantākie dati par noskaņojumiem Latvijā

2013.gada septembrī PASOS organizēta sabiedriskās domas aptauja Latvijā, Polijā, Čehijā un Bulgārijā parāda, ka Latvijas iedzīvotāji:

- Pesimistiski vērtē savas valsts integrācijas procesu Eiropas Savienībā;
- Tikai ~35% zināja, ka Eiropas Parlaments tiek ievēlēts vēlēšanās;
- Biežāk uzskata, ka ES netiek ņemtas vērā Latvijas nacionālās intereses – tai skaitā, ka valdība, kā arī Eiropas Parlamenta deputāti tās aizstāv nepietiekami.

Jauno dalībvalstu ietekme uz ES līmeņa jautājumu lemšanu: vai tiešām tik slikti?

1. Iespaidi par jaunajām dalībvalstīm, intervējot Briseles “veterānus”;
2. Balsojumi;
3. Pārstāvniecības Briselē;
4. Amati;
5. Lobiji

Provizoriskais secinājums: NAV slikti!

Par Latviju padziļinājums: 2014.gada pirmajā pusē

Jauno dalībvalstu “pašmāju” kapacitāte: četri pagaidām neatbildēti jautājumi

- Laba pētnieciskā/analītiskā kapacitāte veidot kvalitatīvas nacionālās pozīcijas?
- Pietiekami apmācīts civildienests?
- Diskusiju vešanas, koalīciju veidošanas, risinājumu piedāvāšanas kapacitāte?
- ES jautājumu, Latvijas nacionālo interešu koordinēšanas kapacitāte?

Kā sabiedriskās organizācijas var ietekmēt dalībvalstu nacionālās pozīcijas?

- Līdzdalības regulējums
- Kā uzzina par nacionālajām pozīcijām?
- Kādēļ tik maz iesaistās?
- “Izsekojamība”

Jēgpilnāka Latvijas NVO iesaiste nacionālo pozīciju veidošanā: kas vajadzīgs?

<i>Specifiski uzaicinājumi ekspertiem dalīties ar savu ekspertīzi/viedokli</i>	<i>Eksperimenti ar dažādiem konsultēšanās formātiem</i>	<i>Viegli pieejams izstrādes stadijā esošo nacionālo pozīciju ES jautājumos saraksts</i>
<i>NVO apmācības</i>	<i>Atgriezeniskā saikne</i>	<i>Iespējas aplūkot nacionālās pozīcijas – citu paustos viedokļus.</i>
<i>“Vecāku” nacionālo pozīciju brīva pieejamība</i>	<i>Priekšstats par to, kas notiek ar nacionālo pozīciju Briseles līmenī</i>	<i>Pieeja datubāzei, kur ir ērti organizēta visa nozīmīgākā informācija</i>

Atziņa Nr.1

Nacionālo pozīciju izsekojamība, atklātība, kvalitāte svarīgs jautājums ne tikai NVO līdzdalības kontekstā, bet arī pašiem valsts pārvaldes darbiniekiem un Latvijas interešu aizstāvjiem Briselē.

Tādēļ, pārdomājot sistēmu, pacenšamies noķert abus zaķus vienlaicīgi!

Atziņa Nr.2

Spēks Eiropas Savienībā sākas no spēka pašu mājās, Latvijā!

Labi apmācīta un profesionāla ierēdniecība, pētniecībā un rūpīgā analīzē balstīts lēmumu pieņemšanas process, konsultēšanās ar jēgu – tas ir pamats Latvijas spējai labāk definēt un aizstāvēt savas nacionālās intereses Eiropas Savienības līmenī

